

Obsah

Úvod.....	13
1 Energetický metabolismus.....	14
1.1 Energetický výdej.....	14
1.2 Vliv hladovění na energetický metabolismus.....	15
1.3 Vliv stresové reakce a energetický metabolismus.....	16
1.4 Důsledky pro nutriční podporu.....	17
2 Energetické substráty a jejich utilizace.....	19
2.1 Sacharidy.....	19
2.2 Tuky.....	21
2.3 Bílkoviny.....	22
3 Stanovení potřeby energie.....	23
3.1 Definice.....	23
3.2 Základní energetická potřeba (BMR).....	23
3.3 Klidová energetická potřeba (REE).....	23
3.4 Metody měření energetické potřeby v klinických podmínkách.....	23
3.4.1 Hodnocení bazálního energetického výdeje (BEE) výpočtem.....	23
3.4.2 Nepřímá kalorimetrie (indirektní kalorimetrie).....	25
3.4.3 Výpočet klidového energetického výdeje.....	25
4 Podvýživa spojená s nemocí a nemocniční malnutrice.....	26
4.1 Podvýživa a onemocnění.....	26
4.2 Nemocniční podvýživa.....	27
4.3 Jak řešit problematiku nemocniční podvýživy.....	28
5 Diagnostika stavu výživy a jeho význam.....	30
5.1 Nutriční bilance.....	30
5.1.1 Energetická bilance.....	31
5.1.2 Dusíková bilance.....	31
5.2 Měření a odhad tělesného složení.....	31
5.2.1 Elektrická bioimpedance.....	32
5.3 Diagnostika malnutrice.....	32

5.4 Vyšetření nutričního stavu	33
5.4.1 Anamnéza	33
5.4.2 Fyzikální vyšetření.....	33
5.4.3 Laboratorní parametry.....	34
5.4.4 Stav výživ, interpretace v konkrétní klinické situaci	34
a možnosti nutriční intervence	34
6 Systém nutriční péče, diety a nutriční tým	36
6.1 Nutriční tým	36
6.2 Nemocniční diety.....	37
6.2.1 Přehled a stručná charakteristika diet v nemocnicích.....	37
6.2.2 Doporučení.....	39
6.3 Obecná výživová populační doporučení	40
6.4 Screening malnutrice v pediatrii	40
7 Enterální výživa – patofyziologie, metodika a přípravky, nástrahy a komplikace	42
7.1 Úvod.....	42
7.2 Definice enterální výživy.....	42
7.2.1 Výhody enterální výživy proti parenterální výživě	42
7.3 Indikace enterální výživy	43
7.4 Kontraindikace enterální výživy	43
7.5 Komplikace enterální výživy	43
7.6 Aplikace enterální výživy	44
7.7 Přípravky enterální výživy	45
8 Parenterální výživa	46
8.1 Techniky parenterální výživy.....	46
8.1.1 Periferní parenterální výživa	46
8.1.2 Parenterální výživa do centrální žíly	47
8.1.3 Speciální katétrů pro dlouhodobou parenterální výživu.....	47
8.1.4 Péče o katétrů	47
8.2 Složení parenterální výživy.....	48
8.2.1 Sacharidy.....	48
8.2.2 Tuky	48
8.2.3 Aminokyseliny	48
8.2.4 Mikronutrienty.....	49
8.3 Komplikace parenterální výživy	49
8.4 Domácí parenterální výživa.....	50

9 Enterální a parenterální výživa v pediatrii	51
9.1 Enterální výživa	51
9.2 Parenterální výživa	52
9.2.1 Praktické provedení PV a příprava infúzních roztoků	55
9.3 Závěr	55
10 Ambulantní nutriční intervence	56
10.1 Logistika hospitalizační a ambulantní nutriční a metabolické intervence	58
10.2 Registr	59
11 Farmakologické účinky nutričních substrátů, vitaminy a stopové prvky	60
11.1 Aminokyseliny	60
11.1.1 Glutamin	60
11.1.2 Arginin	61
11.1.3 Taurin	61
11.1.4 Leucin	61
11.2 Lipidy	61
11.3 Vitaminy a stopové prvky	62
11.3.1 Kritéria nepostradatelnosti určitých složek ve výživě	62
11.3.2 Kritéria „podmíněné nepostradatelnosti“ některé ze složek výživy – definice	63
11.3.3 Průměrný příjem živiny	63
11.3.4 Výživová doporučená dávka	63
11.3.5 Adekvátní příjem živiny	64
11.3.6 Nejvyšší přijatelný příjem živiny	64
12 Farmakologické interakce a výživa (drug nutrient interaction, DNI)	65
12.1 Interakce parenterální výživy s léky	65
12.2 Lékové interakce s enterální výživou	66
12.3 Doporučení pro podání farmak a enterální výživy	66
13 Vnitřní prostředí, metabolismus elektrolytů během nutriční podpory a refeeding syndrom	67
13.1 Změny elektrolytového metabolismu spojené s nízkým příjmem potravy nebo s hladověním	68
13.2 Změny metabolismu elektrolytů spojené se zánětlivým nebo kritickým stavem	68
13.3 Refeeding syndrom	69
13.3.1 Patofyziologické a klinické aspekty	69
13.3.2 Přístup k nemocnému s rizikem vzniku refeeding syndromu	71

---

14 Objemová infúzní terapie a volumové náhrady	72
14.1 Vlastnosti infúzních roztoků	72
14.2 Cíle volumové terapie a charakteristiky infúzních roztoků.....	72
14.3 Krystaloidy	73
14.4 Koloidy	74
14.5 Doporučení k aplikaci náhradních roztoků	74
15 Nutriční intervence u kriticky nemocných a multiorgánová dysfunkce	75
15.1 Enterální a parenterální výživa	75
15.2 Energie	76
15.3 Substráty.....	76
15.3.1 Glukóza a kontrola glykémie u kriticky nemocných	76
15.3.2 Lipidy	76
15.3.3 Aminokyseliny	77
15.3.4 Mikronutrienty	77
15.4 Akutní zánětlivá odpověď a prognóza kritického stavu	77
15.5 Strategie nutriční podpory v kritických stavech.....	77
15.5.1 Technické aspekty podávání výživy v intenzivní péči	78
15.6 Multiorgánová dysfunkce a nutriční podpora	79
15.6.1 Akutní renální selhání	79
15.6.2 Jaterní dysfunkce	79
15.6.3 Akutní intestinální selhání.....	79
15.6.4 Těžká respirační insuficience	80
16 Perioperační nutrice a výživa chirurgicky nemocných	81
16.1 Operační trauma.....	81
16.2 Nutričně rizikový pacient a funkční rezerva organismu k operaci.....	82
16.3 Předoperační nutriční příprava k úpravě malnutrice	83
16.4 Předoperační imunomodulace.....	84
16.5 Minimalizace předoperačního hladovění.....	85
16.6 Urychlená pooperační rekonvalescence – ERAS (enhanced recovery after surgery)	85
16.7 Pooperační výživa.....	85
17 Metabolické aspekty hojení ran	87
17.1 Základy hojení ran.....	87
17.2 Výživa a hojení ran	88
17.3 Speciální substráty	88

18 Metabolické a nutriční aspekty akutní a chronické renální insuficience, dialyzační metody	89
18.1 Akutní poškození a selhání ledvin.....	89
18.1.1 Metabolické poruchy a léčebné postupy ..... při akutním poškození a selhání ledvin.....	89
18.1.2 Příčiny akutního poškození ledvin	89
18.1.3 Průběh a prognóza akutního poškození ledvin.....	90
18.1.4 Výživové režimy při selhání ledvin	90
18.2 Metabolické poruchy a léčebné postupy	91
při chronickém onemocnění a selhání ledvin, dialyzační metody.....	91
18.2.1 Metabolismus a potřeba živin při chronické renální insuficienci.....	91
18.2.2 Metabolická péče při dialyzačním léčení	92
18.2.3 Parenterální a enterální výživa u chorob ledvin.....	92
18.2.4 Kontinuální parenterální výživa(doplňená enterální výživou, sippingem)	92
18.2.5 Doplnková výživa v průběhu dialýzy.....	93
19 Výživa onkologických pacientů	94
19.1 Etiologie a patogeneze	94
19.2 Diagnostika	95
19.3 Léčba.....	95
20 Nutriční a metabolická péče v gastroenterologii, syndrom krátkého střeva, akutní pankreatitida, malabsorpce	97
20.1 Idiopatické střevní záněty.....	97
20.1.1 Příčiny vzniku malnutrice u ISZ	98
20.2 Celiakie a malabsorpční syndrom.....	99
20.3 Syndrom krátkého střeva.....	99
20.4 Onemocnění slinivky břišní – akutní a chronická pankreatitida.....	100
21 Endokrinní a metabolické změny u kriticky nemocných	102
21.1 Endokrinní situace u kriticky nemocného.....	102
21.2 Metabolická odpověď na stres.....	102
21.2.1 Změny v energetickém metabolismu.....	103
21.3 Tyreoidální dysfunkce a stresový metabolismus	104
21.4 Osmolární poruchy u kriticky nemocných	104
21.4.1 Syndrom neadekvátní sekrece ADH.....	104
21.4.2 Cerebrální syndrom plýtvání solí.....	104
21.4.3 Diabetes insipidus	104
21.5 Inzulinová rezistence a kontrola glykémie u kriticky nemocných.....	105

---

22 Metabolická a nutriční péče u nemocných vyššího věku	106
22.1 Stárnutí a podvýživa	106
22.2 Podvýživa spojená s onemocněním	106
22.3 Nutriční podpora u seniorů	107
23 Medicína založená na důkazech – výživa a metabolická péče	108
23.1 Výživa a imunitní funkce u sepse	108
23.2 Orgánově orientovaná nutriční intervence	108
23.3 Kontrola glykémie u kriticky nemocných a nemocných v sepsi	109
23.4 Směry dalšího vývoje výživy a intenzivní metabolické péče.....	110
23.5 Závěr.....	111